

Posamezna številka „Dneva“ stane 6 vin.

„DAN“ izhaja vsaki dan zjutraj; tudi ob nedeljah in praznikih. — Za ljubljanske naročnike stane „Dan“ dostavljan na dom celoletno 20 K, mesečno 1'70 K. Za zunanje naročnike stane „Dan“ celoletno 22 K, četrtletno 5'50 K, mesečno 1'90 K. — Naročnina se pošilja upravnistvu.

Last in tisk „Učiteljske Tiskarne“.

Telefon številka 118.

DAN

Neodvisen političen dnevnik.

Posamezna številka „Dneva“ stane 6 vin.

Uredništvo in upravnistvo: Ljubljana, Francišanska ulica številka 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 20 v. Pri večkratnem oglaševanju popust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.

Telefon številka 118.

Cesarjeva zahvala narodom.

Nemško in italijansko hujskanje. — Wied brez denarja — zapusti Albanijo.

Cesarjevo pismo svojim narodom!

Njega c. in kr. Apostolsko Velikanstvo je najmilostiveje blagovolilo izdati nastopno Najvišje pismo:

Ljubi grof Stürgkh!

Globoko potr sem pod vtiskom nesrečnega dejanja, ki je iztrgalo Mojega iskreno ljubljene nečaka iz resnemu izpolnjevanju svojih dolžnosti posvečenega delovanja na strani njegove blagodušne v uri nevarnosti zvesto pri njem vztrajajoče soproge in je spravilo Mene in Moj rod v najbridkejšo žalost.

Če Mi more biti v tej bridki bolesti kaj v tolažbo, so to nešteti dokazi vroče naklonjenosti in odkritosrčnega sočustva, ki so Mi došli v ravno preteklih dneh iz vseh krogov prebivalstva.

Zločinska roka Me je oropala ljubega sorodnika in zvestega sodelavca, ki je oropala otroke potrebne varstva, ki so komaj odrasli najnežnejši starosti, tega, kar jim je bilo drago na zemlji, in je nagromadila neizrečno bol na njihove nedolžne glave.

Blaznost male čete zapejancev pa ne more omajati svetih vezi, ki vežejo Mene in Moje narode, ne more seči do čustev iskrene ljubezni, ki so se izrazila Meni in dednemu vladarskemu rodu iz vseh delov monarhije nanovo na tako ganljiv način.

Sest in pol desetletij sem delil s Svojimi narodi žalost in veselje, tudi v najhujših urah vedno svesti Si Svojih vzvišenih dolžnosti in odgovornosti za usodo milijonov, za katere sem Vsemogočnemu odgovor dolžan. Nova bridka izkušnja, ki jo je prisodila človeškemu umu nedoumna božja volja Meni in Mojim, bo pa potrdila v Meni sklep, da vztrajam na poti, ki sem jo spoznal za pravo, do zadnjega izdihljaja, v blagor Svojim narodom. In če bom mogel zapustiti nekaj zastavo njihove ljubezni kot najdražje volilo Svojemu nasledniku, bo to najlepše plačilo Moji očetovski skrbi.

Naročam Vam, da razglasite Mojo iskreno zahvalo vsem, ki so se strnili v teh dnevih polnih žalosti v potrjeni zvestobi in udanosti okoli Mojega prestola.

Na Dunaju, dne 4. julija 1914.

Franc Jožef s. r.

Stürgkh s. r.

Cvetke z nedeljskega shoda.

Priobčujemo nekoliko cvetk z nedeljskega shoda v »Unionu«. Sicer bi najraje priobčili cel Susteršičev govor, ko bi nam ne primanjkovalo časa prostora. Ampak »najlepše« psovke iz govora dr. Susteršiča, ki je takointako samo psoval, pa vseeno priobčujemo v naslednjem:

»In tu bi opozoril danes v tem slovesnem trenutku na eno točko, na katero je treba koncentrirati že v prvem hipu vso silo, in to je tisto brezvestno časopisje, katero je deloma plačano iz Belgrada in katero pod očmi naših oblasti razdira kos za kosom glavni temelj reda in sreče in zvestobe, razdira moralno podlago naše svete vere. Prijatelji, od vlade nimamo ničesar pričakovati, — sami moramo delo opravljati!«

»Možje, žene, očetje matere — v boj proti temu nesramnemu časopisu! (Viharno pritrdjevanje!) Nikar ne mislite, da Vas to nič ne briga, in zlasti premagajte tisto oslovsko radovednost (veselost), ki vas žene včasih vzeti tako cunj v roke! Pomislite vendar, da nosite odgovornost pred Bogom, pomislite, kakšen račun boste morali dajati, ker niste dosti pazili in se dali po tisti neumni radovednosti zapeljati in preslepiti, da ste včasih sami vzeli tak lažnjiv list v roke! Proč s tem časopisjem in brezobzirno izločiti iz naše srede vsakega brez izjeme, naj bo kdorkoli hoče, ki kaže katerokoli popustljivost v tej smeri! Ta ne spada med nas, on je največji škodljivec našega naroda, on ni samo veleizdajalec proti narodu in celi monarhiji, ampak on je tudi veleizdajalec proti naši narodni bodočnosti.«

»Dragi moji, in nad vse žalostno je, ako vidimo, da so se našli celo v Ljubljani, v sredini Slovenstva, tako podli ljudje, da so odobraval to grozno dejanje! To nam odpre naravnost prepada pokvarjenosti, moralne pokvarjenosti in podlosti, prijatelji, v naši sredini!«

Iz tega lahko vsak sprevidi, kak namen je dr. Susteršič zasledoval z nedeljskim shodom: hotel je na vsak način dokazati, da so klerikalci edini nositelji avstrijskega patriotizma, edina opora Avstrije na jugu. Seveda se take reči ne dokazujejo s psovkami in obrekovanjem, ampak dr. Susteršič je že tak človek, da drugače ne zna. Seveda je moral dr. Susteršič udariti posebno po narodnem slovenskem časopisu, da bi s tem napravil reklamo za brezdomovinskega »Slovenca«, ki ga radi njegove protinarodne pisave obsojajo celo mnogi pristaši klerikalne stranke. To se mu seveda, tudi ne bo posrečilo.

Sicer pa: tresle so se gore — rodila se je pa majhna, prav majhna in neznatna miška, ki se je niti videlo ni, ko je šla iz »Uniona«.

Poslednje zavetišče Franca Ferdinanda.

Artstetten.

Severno od nižavavstrijskega mesteca Pöhlran, v bližini donavske doline leži prijazna vasica Artstetten; kotlina, obdana od vseh strani z gozdnatimi gorami. Na najvišjem kraju vasiče stoji grad Artstetten, ki se dviga čez celo okolico.

Prekrasen je razgled z gradu na štajerske-avstrijske alpske vrhove, ki se blešče v daljavi.

Grad s petimi stolpi — tako imenuje ljudstvo grad Artstetten — je pravilno četverooglat, v vsakem oglu stolp in prizidana je grajska kapela s stolpom. Pod kapelo je grobnica, sezidana že v 16. stoletju; današnja podoba je dobila 1910, ko

Velika Ljubljana.

ŠISKA

Združitev Šiške z Ljubljano.

Jo je dal prestolonaslednik prezidati za mrtvega novorojenca.

Artstetten je eden najstarejših krajev na Nižavavstrijskem. Že l. 1143 se naselbina v listinah omenja. Tekom stoletij so gospodovali v gradu nad krajem različni gospodari. Tudi razburkani časi so zašli v gorsko tišino, takrat, ko je v gradu zagospodoval protestant Matija Grunreihing in se je z njim v kraj preselil tudi protestantizem. Toda z grajskim gospodom se je izselila tudi lutrovska vera. L. 1730 se je bil grad na novo sezidal na pogorišču starega gradu. Prehajal je iz enih rok v druge, dokler ga ni leta 1824 dobil cesar Franc.

Po cesarjevi smrti je na gradu bivala cesarica-vdova Karolina Avgusta; po njeni smrti je prišel grad v last nadvojvode Franc Karla in po njem je postal lastnik gradu pokojnega prestolonaslednika oče, Karel Ludvik, ki mu je postavljen v gradu tudi spomenik.

Vroče poletne mesece je preživel nadvojvoda Karel Ludvik vedno v zakotni tišini Artstetna.

Kot oče, tako je tudi sin, Franc Ferdinand, ljubil samotno tišino artstetensko.

Kar je grad Artstetten danes,

to je postal šele pod pokojnim prestolonaslednikom, ki je starodavni sedež mogočnih gospodarjev opremil z vsem mogočnim komfortom, z električno razsvetljavo in osrednjo kurjavo.

Grad je poln dragocenosti, večji del spomenikov z daljnih prestolonaslednikovih potovanj in je v tem oziru, kakor Konopište. Poleg bogate knjižnice so postavljeni na vseh koncih in krajih kameniti kipi iz starega Egipta. Poleg njih so priče grškega starega veka; največja dragocenost sta pa dve egiptovski mumiji.

Za gradom se širi čaroben senčnat park do podnožja gorskih gozdov. Kakor konopiški parki, je postal tudi artstetenski park pod umetniško roko pokojnika, kakor pravljica.

Okoli in okoli gradu pa vlada samotna tišina, ki jo varujejo goste gore od vseh strani.

Pokojnik-prijatelj prirode — si je zbral to tišino za svoje zadnje bivališče.

Štajersko.

Nemška hujskanja se nadaljujejo po celnem Spodnjem Štajerskem.

LISTEK.

M. ZEVAKO:

Visoka pesem ljubezni.

Nadaljevanje romana »Srce in meč«.

Odpravil se je torej dobre volje; naročil je samo lju, naj pazi dobro na hišo v ulici Haš.

Lahko si predstavimo njegovo osuplost, njegovo divjo jezo in tudi njegovo grozo, ko je mahoma zagledal Pardajana živega!

In kakšne so morale biti njegove misli šele, ko je videl tudi Ivano! Ves načrt se mu je bil porušil!

Zaslutil je bliskoma, kaj ga čaka: Paerdajana ga ovadita kot zaročnika, Franc pa mu odvzame Ivano! In ko se je obrnil proti Memskemu dvorcu, je bil trdno voljan, izposlovati si kraljevo povelje, da naj osebn oblega in zavzame to hišo: potem ubije Pardajana, očeta in sina, s svojo lastno roko, ki ne prizanesa nikoli!

Vedeti pa je hotel predvsem, kako je mogel stari Pardajan, ki ga je bil pustil kot mrljica v globini svojih kleti, ostati živ in zdrav, in kaj je delal Ili, da je mogla ubežati Ivana de Pjen iz Alisinega varstva.

Vdal se je bil preteči Ivanini prošnji, rekoč ji:

»Vaša sta, vzemite si ju!«

Toda popustil je le zato, ker je vedel, da jih drži tako vse štiri in jih vlame na en mah.

Tako je miril svoje skrbi, a vendar ga je žrla negotovost, in ko se je vrnil v Memski dvorec, se je penil od gneva.

Črni oblaki so se zbirali nad častivredno glavo starega Ilija; bilo je že kakor pribito, da poplaka svojo malomarnost z življenjem.

Sam je stopil maršal v dvorec; spremstvo je poslal v svojo hišo ob Monmarterskih jarkih.

Divjal je po sobanah in iskal ljudi, toda našel ni žive duše.

»Ali sem nor!« je zarenčal sam pri sebi. »Ničvredni Ili je gotovo tudi v hiši ob jarkih... razen, če je pobegnil... ali pa, če se je pogodil s prekletim Pardajanom in se nahaja pri njem!...«

Že se je hotel vrniti in zapustiti prazni dvorec, ko mu je prišlo na um, pogledati v služabniško sobo.

Pot je držala tjakaj po koridorju, kjer so bila tudi vrata slavne kleti, pred katerimi je bil oče Pardajan svoj veliki boj.

Ko je prišel maršal do teh vrat, je videl, da so odprta.

Sklonil se je in zagledal v kleti medlo luč.

»Morda je on!« je škrtnil izmed zob, »Bogme, potem honča Ili svoje

življenje v tej kleti, ki je bila namenjena v grobnico Pardajanu. Naj bo sam mrljica, ko je bil tako neroden, da mu je oni odnesel pete!«

Previdno se je napotil nizdol. Čim nižje je prihajal, tem razločnejše je videl notranjino kleti.

In ko se je ustavil na zadnji stopnici, se ga je polastilo veliko začudenje.

Neobičajen, skoraj fantastičen prizor se je ponudil njegovim očem. Ustnice so se mu skrivile v blestem usmevu.

Brez šuma se je stisnil v temen kot, da bi mogel dobro opazovati prizor, ki se je nudi njegovemu očesu.

Prizoru, ki ga hočemo opisati, kakor se je odigraval pred maršalovimi očmi, je svetila smolna plamenica; obdajala se je s krogom svetlobe, vso ostalo klet pa je zagrinjala tema.

V tem krogu svetlobe je videl maršal dvoje mož.

Eden je stal pokoncu, privezan k nekakšnemu mučilnemu kolu — prav kakor na morišču.

Drugi je sedel pred obsojencem na lesenem stolcu.

Tisti, ki je bil privezan h kolu, se je zdel še jako mlad; njegov obraz je bil blede od groze, in ječal je tako mlo, da bi bil moral ganiti tudi najtrje srce.

Drugi je bil starec demonskega obraza; rezanje, odkrivajoče par

škrbastih zob v njegovih osušenih čeljustih, je klalo ta zgrbančen obraz na dvoje, in v očeh so mu igrali ob soju smolenice čudni rdečkasti odsevi.

Bolj čepel je nego sedel na svojem stolcu ter brusil skrbno dolg in oster kuhinjski nož.

Maršal je spoznal takoj tega starca, pripravljajočega se na nekakšno krvniško opravilo; spoznal je tudi nesrečnega, privezanega h kolu.

Starec je bil Ili.

Mladenič je bil Ilijo.

Razložiti hočemo na kratko, zakaj je bil Ilijo tu v kleti, ko bi mu bila vendar priporočala najenostavnejša previdnost, spraviti se izpred stričevih oči.

Naši čitatelji so že opazili, da je obdarilo nebo Ilija s precejšnjim bogastvom napak. Saj vemo dobro, s kakšno razsipnostjo je nebo, ki deli po zatrevanju pobožnih duš dobre in slabe lastnosti, nasejalo po svetu grehote in s kako grdo skopostjo je škropilo krepot. Ilijo je bil grešen človek: širokoustnež, jeznoritež, pohotnež, požeruh in lenoba, da je malo takih, hudoben, kjer je bil mogel biti — z eno besedo, precej odvratna oseba.

Povrhu vsega drugega pa je bil Ilijo tudi skop.

To lastnost je imel od strica, ki ga je bila sama ytelešana skopost.

In ta skopost je pogubila Ilija, kakor je ljubezen pogubila Troja.

Potem, ko sta izvedela Pardajana kljub Ilijevi junaški stanovitnosti od strahopetnega Ilija, kje skriva Danvil Ivano de Pjen in Luizo, je izbral dični nečak stričevo pobloto in razburjenost obeh Pardajanov ter izginil kakor kavra.

Figarstvo je bilo prevzelo vso njegovo dušo.

Rešil je bil pravkar svoje uhlje, ki so bili staremu Pardajanu tako napoti; zdaj je šlo zato, da reši vse svoje kosti.

Pardajan je pretil samo uhljem, in še to baje le, da olepša Ilikov zabuhli obraz.

Toda Ili! Ah neizprosni srd strica ne prizanesa niti njegovemu življenju! Ilijo je vedel, da bo najmanj obešen, ako se srečata še kdaj z groznim starcem, ki se ni obotavljal ponuditi v žrtev svoje življenje in imetje — rajši, kakor da bi si nakopal gospodarjevo jezo!...

In tudi gospodar — tudi on ne bi prijel Ilija z rokavicami!

Ilijo je trepetal. Ilijo je čutil, kako mu poganjajo krila na petah. Ilijo je švignil po stopnicah z vso hitrostjo opravičene groze. Ilijo je bil bliskoma v poselski izbi, in tam si je dejal:

»Ne, v Parizu ne morem ostati. Ako me ne obesijo ali ne razčetrirajo, pa umrem strahu. Smrt me čaka vsekakor, takšna ali takšna.

Od dne do dne postajajo file ponemčenci, ki so samo od slovenskih žuljev sili, brezobzirnejši in predrznejši. Če bo prišlo tu in tam do ne ljubih izgovorov, pojde vsa ta odgovornost na rovaš našim oblastem. One mirno trpe, da, še celo naslajajo se nad ščuvanjem celjske »Deutsche Wacht«, »Pettauener Zeitung«, »Staljerca« in vzor hujšakčinje, zloznane »Marburger Zeitung«. Ščuvanje proti vsemu, kar je slovenskega, je doseglo višek.

Nemška laž je, da smo Slovenci v Mariboru gostje! Nemčurji vpiljejo, da smo Slovenci v Mariboru gostje. To je laž. Kar računajmo! Če bi nas bilo tudi samo 3000 Slovencev in bi dal vsak vsako leto samo 1500 K za svoje življenjske potrebe, bi to že bilo na leto 4 milijone 500 tisoč kron. Imamo pa še dobro 600 slovenskih dijakov. Računajmo mesečno samo 40 K na glavo, je to 24.000 K, v 10, mesecih 240.000 K. Že to oboje je skupaj 4 milijone 740 tisoč kron. Slovenskega življa pa je gotovo 8000, kar bi dalo letno najmanj 12 milijonov kron dohodka. Ta denar po najvišji meri uživajo nemški trgovci in obrtniki. Torej se ponajveč od nas žive, da, če vzamemo še mariborske okoliške Slovence, potem vidimo, da samo Slovenci redimo mariborske Nemce. Kdo je torej gost v Mariboru?!

Wastian — oproščen. Pred par dnevi se je vršila v Gradcu pred okrajno sodnijo obravnava proti bivšemu poslancu in podžupanu Henrik Wastianu zaradi tatvine knjig. Wastian je bil oproščen. Svoje dejanje, da je knjige brez vednosti poslovođa odnesel, je neovirano priznal, dejal pa je, da nikdar ni imel namena, dejansko oškodovati knjižarne. Izjavil je, da je še za časa, ko je živel prejšnji posestnik knjižarne, si jemal brez knjižarjeve vednosti knjige na dom. Če jih je obdržal, jih je pa pozneje potem plačal. V tem slučaju je šlo za 10 knjig. Vzel jih je seboj, a niti jih ni uvrstil v svojo knjižnico, marveč jih takoj vrnil, odnosno plačal. K oprostitvi je Wastianu največ pripomogla izjava dr. Mravlaggova. S tem je torej končan ta veliki nemškonaacionalni škandal, ki je tekom sedmih mesecev opetovano dajal javnosti snovi k najraznovrstnejšim komentarjem. Zanimivo je, da se še danes z vso trdovratnostjo vzdržuje zagotovo, da je vsej aferi v glavnem kriv poslanec Einspinner, Wastianov osebni sovražnik. Čudno pa je na drugi strani to, da je mariborski občinski svet iz lastne iniciative Wastianu odvzel podžupanstvo, odnosno nanj uplival, da je to častno mesto moral odložiti. Wastian je opran kot človek. Ne odrekamo mu tudi mi ne poštenja. A kaj poretče vsa ostala javnost. Ali se je Henrik Wastian toliko rehabilitiral, da bo ostal tudi politično mogoč? Zdi se nam, da je Wastian politično ubit. Na kakšno zopetno kandidacijo za poslanske časti ne bo mogel več misliti. Čudno je tudi, da Wastian kar iz vsega početka ni odložil vse svoje mandate in se izročil sodišču. S takim nastopom bi bil javnemu mnenju vsaj — da rabimo ta izraz — imponiral. Tako pa bo ravno tole polletno odlašanje gotovo imelo na sebi mnogo, kar bo javnost navajalo k premišljevanju, političnemu nasprotniku pa bo to služilo kot močno orožje, ki se mu bo le težko ustavljati.

Au! Zadnja »Marburger Zeitung«, oziroma neka brunna staljerčijanska duša iz St. Lenarta ali pa Sv. Trojice, se zaganja v zdravnika dr. Weixla in druge Slovence, ker — pomislite, kakšna nevarnost — si upajo peti slovenske narodne pesmi, in ker je bil dr. Weixl pol leta zdravnik v srbski službi v času balkanskih bojev. Tem sirotam pa res še niti na prste ni treba stopiti in že cvilijo!

Mariborski klerikalci prirejajo svoje javne »narodne« veselice v gostilni »Schein« pod Kalvarijo. Gostilna »Schein« je nemška in se tamkaj poleti zbira izrecno nemška društva, a la »Drauwacht« itd. Pa ne, da bi šli slovenski klerikalci samo zato k »Scheinu«, ker ima ta gostilna napis »Marienheim«.

Slovenska Bistrica. Dne 2. t. m. je prišel v gostilno »Jeglič« nek neznanec in ponudil krčmarju v nakup neki nož. Ker se je mož krčmarju simljiivo dozdeval, je poslal po policaja, ki je tuja aretiriral v gostilni Limavšek. Pri aretaciji je na ves glas odobral sarajevski atentat. Imel je pri sebi poselsko knjigo, glasečo se na ime Rudolf Mareček. Nemški listi pravijo, da je anarhist. Mareček je imel pri sebi samo 1 K 14 vin. gotovine.

V Mariboru so aretirali nekega pikola, ker se je baje zelo surovo izrazil o umoru prestolonaslednika. — Vesti o drugih aretacijah, ki so

bile tu okoli krožile, se ne potrjujejo.

Velike poplave so bile po Gornjem Štajerskem. Tudi po Srednjem in Spodnjem Štajerju je dež od petka sem močno nalival. Deloma je pa tudi toča močno klestila.

Ormož. (Zaradi tatvine prijet.) Orožniki so zaprli 16letnega hlapca posestnika Bezjaka, Petra Cerarja iz Križovljana, ker je na sumu, da je 26. m. m. v odsotnosti svojega delodajalca temu iz zaprte omare ukradel 347 kron gotovine in za 6 K slanice.

Maribor. (Razno.) Minolo soboto se je peljalo skozi Maribor 35 vseučiliških profesorjev iz Stolnega Belgrada na Ogrskem. Potujejo v svrhu študij na Špansko. — K hišnemu posestniku Iv. Pisanecu v Koroski ulici št. 13 je prišel neki agent in mu ponudil izdelavo email-slik. Pisanec ga je odklonil, zaklenil stanovanje, ključ pa položil na omaro, kar je agent videl. Ko se je Pisanec odstranil, je odprl stanovanje in ukradel več dragocenosti ter 12 K gotovine. Mož je do 30 let star, temnorjav polti in ima rujavo, ponošeno obleko. — Nemško kulturo je v soboto prodajalo na peronu glavnega kolodvora neko zagrizeno nemško babše. Sirota je zahtevala od slovensko govorečih dijakov, da naj govore nemški, ker je slovenščina v Mariboru prepovedana. Fantje so »damo« izžvižgali. — Mestni policaj je v nedeljo 28. junija prepovedal dvema mlajšima sokoloma nositi surko tako preko rame, da bi se videla rdeča srajca. Fanta sta se res najprej oblekla, nato pa takoj zopet obesila surko čez ramo. Značilno je, da si stražnik od starejši Sokolov ni upal tega zahtevati.

Maribor. (Vojaški prepričljivi veliko nevarnost.) V petek zvečer je veter strl par šip na nekem poslopju Sofijinega trga. V istem trenutku je pripeljala »Blumova« kočija čez trg. Konji so se ustrašili in v divjem diru ušli čez trg. Pri tem se je strlo vozovo oje, voz je tolkel konje po zadnjih nogah, splašili so se še bolj in zdrveli v Götzov dvorec, koder je bilo vse polno pasantov. Štirje topničarji, med njim deseterik Polanšek, so se vrgli konjem v uže in z velikim naporom in lastno nevarnostjo ukrotili ponorele živali, od kojih je ena padla. Kočijaž je dobil lahkih poškodb. Deseterik Polanšek, doma iz Brežiškega okraja, in njegovi tovariši zaslužijo vseobčo pohvalo. Brez njihovega pogumnega vedenja bi bila lahko nastala velika nesreča.

Križevci. Stepli so se križevski fantje in hrvaški delavci. Posestnikov sin Tone Majhen je bil na glavi težko ranjen. Bili so pijani. To nesrečno žganje, koliko gorja povzroča.

Poljčane. Kmet Tomaž Gajšek je spotom v četrtek pil v neki gostilni in pustil par volov nezastraženih. Posledica je bila, da mu jih je nekdo skušal odvesti. Vole so še dobili, tat pa jo je, ko je zapazil, da mu slede, popihal.

Naše dopisnike prosimo, da so v svojih poročilih kar le mogoče kratki in točni. Daljša poročila se mnogokrat zaradi pomanjkanja prostora zakasne.

Teharje pri Štorah. Zaradi splošnega žalovanja niso zažgali tukajšnji rodoljubni običajen kres pri sv. Ani dne 4. t. m. v proslavo slovenskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda. Namesto kresa se je vršila zbirka darov v prid prekornisti šolski družbi. Po 1 K so prispevali: gg. J. Sušterič, M. Stojan, I. Calhen, F. Gorogran, J. Bucej, Kavčič, B. Sadin, Dobrotinšek, Sparhakelj, J. Kus in neimenovani 1 K; po 1 K ga: Sodin (Koželj), Gorsky, ge: B. Zupaneč, L. Fišer, J. Tratnik, P. Gajšek; po 50 vin.: ga. Jošt, ge.: Sajevic in Zelič, ga. Presker in g. Jezovšek; po 40 vin.: gg. Zupaneč, neimenovani, K. Štor, Stiglic, Luževič, Fendre, Reicher; po 20 vin.: gg. Škorjanc, Uršič, g. L. Sah 1 K 20 vinarjev, g. Kresnik 60 vin., g. Delakorda 2 K — skupni znesek je torej 26 K 54 vin.

Goriško.

Stražniku se je zoperstavil Valentin Gabrovec v Devinu, za kar bo moral sedeti 2 meseca v ječi in se dvakrat na mesec postiti.

Opeko je metala Rosa Rešet za Josipom Pertot, za kar je plačala 10 K kazni.

Ribe je lovil v Soči neki Cumin iz Revme in je bil kaznovan s 5 K. Radi medsebojnih klotut sta morala sedeti Henrik Čiglič in Franc Faikn vsak 24 ur v zaporu.

Svaka je pograbil za vrat Evgenij Pelicon iz Sempasa, za kar je moral plačati 10 K kazni.

Iz ljubosumnja je razžalila gostilničarka Katarina Marinič svojo

sosodo Bevčič, ki jo je tožila in ji preskrbela za 20 K globe.

Prstan je zamenjala Ana Skornjanc svoji sosedi in bo morala zato sedeti dva tedna v ječi.

Ženo pretepal. Ivan Gregorič iz Prvačine je bil obtožen, da grdo ravna s svojo ženo. Vsled pomanjkanja dokaza pa je bil seveda oproščen.

Hud sprevednik je baje Alojzij Jonke, ki je bil obtožen, da je razžalil neko žensko. Dobil je 10 K kazni.

Zajce je hotel lovit Anton Kavčič. Za to seveda ni imel nobenega dovoljenja in se je moral zagovarjati pred sodiščem, ki ga je vsled pomanjkanja dokazov oprostilo.

Uboga reva je Martin Jezeršek, rojen v Judendorfu, ki je bil prisiljen beračiti, za kar bo moral po zakonu sedeti tri tedne.

Bil sem v kapucinski cerkvi v Gorici. Tja pride tudi mlada, meni dobro znana, gospica, ter se takoj poda v celico, kjer se spovedujejo gluhi. Osupel sem, ker mi je dobro znano, da dotična g. ne trpi na ogluhelosti, ter da ima vseh 5 čutov normalno razviti. Radovednost me je pritrčila v cerkvi. In glej! Tedanji pater gvardjan pride iz sakristije, gre zaidej za oltarjem in vstopi v celico, kjer se spovedajo gluhi, tam ga je čakala gospodična. Čez pol ure izstopi pater iz celice in sicer skozi vrata, ki vodijo v ladjo cerkve. Zagleda me — pobesi oči — s pobešenimi očmi prekora dolžino cerkve in izstopi v prosto naravo. Kmalu izstopi iz celice tudi očičena gospica. Amen!

Letošnja Legina veselica v Gorici se je sicer vršila kakor vsako leto, le da je bilo mnogo manj udeležencev. V našo žalost bodi povedano, da se je te izključno protislovenske prireditve udeležilo tudi par goriških Slovencev, za katerih imena smo se pobrigali! Ni zadosti, da naše časopisje podučuje naše ljudi, kaj je »Lega«, ampak kakor taki zgledi kažejo, bo treba nastopiti z vso resnostjo. Seveda so to narodno mlačni ljudje.

Po polnoči je godba na Telovalnem trgu zaigrala Legino himno, kateri so sledili hripavi klici: Evviva Gorizia italiana! Evviva il Dante! Lah! še pomeč! »rešujejo« svojo Gorizio, katere niti podnevi ne morejo »reševati«. Kdo jim ne bi privoščil tega ponočnega veselja?

Lega nazionale in kavarna »Corso«. V kavarni »Al Corso« so se naenkrat pojavile Legine vžigalice! Vprašamo posestnika kavarne, če mu je znano, da Slovenci obiskujejo v velikem številu njegove prostore? Mar ne ve, da se Lah izogibljuje njegove kavarne?

Mednarodnost socialne demokracije. Da so sociji že nešteto krat pokazali, kako polmulejo svoja mednarodna »načela«, ni treba niti omenjati. Laški socialni demokratje se v zadnjem času začeli prav po nepotrebnem skrbeti za slovenske delavce in delavke. »Il Socialista Friulano« v vsaki številki prinaša imena vseh slovenskih uslužbencev pri laških delodajalcih. S tem hoče seveda opozoriti Lahe, naj odpuste naše ljudi, in pokličejo raje regnikole! To dejstvo je zopet jasen dokaz, kakšna načela ima »mednarodna« socialna demokracija, ki uničuje naše delavstvo v moralnem in gmotnem oziru.

Goriški Sokol je preložil svoj župni zlet v St. Andrež na prihodnjo nedeljo. Vzporod ostane nespremenjen. Slovenci, udeležite se mnogoštevilno sokolske narodne veselice na naši narodni meji!

Gorica. (Državni kolodvor.) Glede rabe slovenskega jezika v kolodvorski restavraciji prihajajo neprenehoma pritožbe. Edino plačilni natak se obnaša s slovenski gosti, kakor je treba, dočim se drugi niti ne zmenijo na slovenska naročila. Bo treba že zopet pritisniti!

Štórski fantje priredijo 12. t. m. javni ples na vrtu gostilne Majcen. Sviralo bo sezansko glasbeno društvo »Kraška Vila«. 10 % dobička je namenjeno C. M. Družbi. K obilni udeležbi vabijo fantje.

Požar v »Kranjski stavbni družbi«.

Snoči okoli pol 8. sta dva krepka strela z grada naznanila, da na periferiji mesta gori. Oni ki so bili v mestu, so se pač ozirali po ognju — oni pa ki so se sprehajali pod Ti-voli so imeli požar zelo blizu. O-rolo je namreč v »Kranjski stavbni družbi«, ki ima ob Erjavčevi cesti poleg juž. železnice svoj stavbni prostor. Ljudje so zapazili ogenj še predno je počil strel. Kadilo se je že nekaj minut iz podstrešja. Kmalu se je na travnikih okoli ognja nabra-

lo na stotine ljudi. Ko se je nekaj časa valil gost dim, je naenkrat izbruhnil ogenj v celim plamenu. Par-na žaga je bila vsa v ognju. Ker je okoli žage mnogo lesa, bi se bil ogenj takoj prijel tudi drugih poslopij — toda ker ni bilo vetra, je gorelo naravnost v zrak s svetlim plamenom. Opeka je s pokanjem padala na tla. Najprej so bili na mestu domači uslužbenci, ki so z domačo brizgalno skušali gasiti. Toda ogenj je bil premočan in so se morali umakniti. Kmalu je prihitelo ljublj. prostov. gas. društvo in v razbeljeno poslopje je bruhala voda iz osmih cevi. Tej sili se ogenj ni mogel ustavljati in je počasi pojenjal. Ob pol 9. je bilo v glavnem pogaseno. Dva oddelka vojakov, ki sta prišla k požaru, sta samo pomagala delati red, kajti občinstva je bilo na tisoče. Ako bi se bil ogenj prenesel na druga poslopja, bi bilo gašenje zelo težko. Tudi sicer je škoda velika, ker so uničeni vsi stroji, ki so v zvezi s parno žago. Eni pravijo, da je kriv kurjač, ker ni zapril ognja, drugi pravijo, da je neprevidnost, ker je najbrže začelo goreti kmalu po 6. uri zvečer, ko so delavci odšli. Tretji pa pravijo, da je bilo morebiti nalašč zažgano.

Dnevno.

»Agramer Tagblatt«, ki gotovo ni »srbofilski list«, je v teh časih povedal naši in nemški javnosti mnogo lepih resnic. Važna je posebno njegova izjava, da je razlika med jugoslovanstvom in velesrbstvom. Jugoslovanstvo je zahteva po narodnem, političnem in kulturnem edinstvu avstrijskih južnih Slovencev — velesrbstvo pa so srbske težnje za nadvlado na Balkanu. Jugoslovanstvo se je pojavljalo v Avstriji cela desetletja v raznih oblikah. Ako se je zadnje čase pojavilo z večjo silo, je bil to samo odpor proti hudemu pritisku Nemcev, Mažarov in Italijanov. Ti naši sovražniki so vsak odpor smatrali za veleizdajo — dočim so oni s svojim pritiskom največ škodovali državi. Po njih zgledu delajo zdaj klerikalci, ki dolže sedaj vse napredne Slovence — velesrbstvo.

»Vi psi, ste vedeli.« — »vi psi, ste vedeli« itd., v tem tonu piše »Danzers Arme-Zeitung« o dogodkih v Sarajevu. Glasilo častnikov govori v razdraženem tonu, ki bo posebno znanje države vzbujal pomisleke. Vprašaj pa je, kdo so ti »psi«. Ali so to atentatorji — ali so to avstrijski narodi na jugu. Vsekakor se čudno čita življenjepi v takem tonu.

»Pijeteta.« »Slovenec« opisuje pogrebne svečanosti v Artstettenu in omenja vse obsebe vredno postopanje dvornih uradnikov, ki jim je etiketa vse, človeško čustvo pa nič. »Slovenec« pravi doslovno: »Blagoslovljenje v kolodvorski dvorani se je vršilo poleg buffeta, kjer so potniki pili in peli.« Bili so to seveda nemški potniki, ker Slovencev v onih krajih ni. Tudi se med Slovence ne bi našlo ljudi, ki bi bili zmogni brezobzirno piti in peti zraven mrliških krst dvojice, ki je na tako tragičen način izgubila življenje. Smo res Slovenci bolj kulturni od Nemcev, ki tako radi govorijo o svoji kulturi in o našem barbarstvu.

Premije za pogozdovanje golčav. Kranjsko-primorsko gozdarsko društvo podelilo je za leto 1913 za uspešno pogozdovanje goljav kmečkega posestva sledeče priznavalne diplome, oziroma premije, in sicer: Priznavalne diplome Francetu Slanc, posestniku v Litiji, Ignaciju Zore, posestniku v Črnem potoku in Antonu Kosmač, posestniku v Radovljici. Premije v znesku po 40 K Antonu Merzel iz Studenca ter Jožefu Šeks iz Gradiških Lazov; v znesku po 20 K Antonu Tschinkel iz Koprivnika, Francetu Kanduž iz Brega ter Pavlu Bric iz Gradiških Lazov.

Hrvati kod Atine (Hrvati pri Atenah). Priloži antropologiji i istorijskoj etalogiji Atike. Napisao dr. Niko Zupanić. Sa 11 slika i 7 tablica u tekstu. U Beogradu 1914. — Naš učen belokranjski rojak je napisal in izdal to knjigo kot prvi plod svojega naučnega potovanja po Mali Aziji, Grški in Makedoniji spomladi leta 1912. — Knjiga je vrlo zanimiva za to se bomo k nji ob priliki še povrnil. Delo je posvečeno Nikoli Henrikoviču pl. Hartwigu, ruskemu poslaniku v Beogradu, ki je z naklonitvijo znatne štipendije omogočil dr. Zupaniču večmesečno naučno potovanje po Mali Aziji, Grški in Makedoniji.

Umrla je v Kostanevici na Dolenskem gospa Frida Bučar, rojena Gatsch, soproga gospoda Lavoslava Bučarja. Cenjeni rodbini naše iskreno sožalje!

Slovenskim abiturijentom. »Klub« slovenskih tehnikov v Pragi« naznanja, da dajejo sledeči člani informacije o študiju na češki tehniki in gmotnem stanju slov. tehnika: Perko Ignacij, Tolčane, pošta Zagradec-Fužine pri Zatični, Dolenjsko; Žerjav Joža, Boljunc pri Trstu, pošta Boršt, Istra; Claffarin Fran, Gorica, Piazza S. Antonio 9.

Ogenj v Daljnih njivah. Kakor je »Dan« že poročal, je nastal dne 30. p. m. okrog pol 11. ure ponoči v Daljnih njivah pri Črnolju z do-slej neznanega vzroka ogenj, ki je uničil osem hiš z vsemi gospodar-skimi poslopji vred. K temu se še poroča. Ogenj, ki je nastal v Dalj-nih njivah, je povzročil veliko ško-do: 45.064 kron. Posestniki pa so bili zavarovani samo za 12.320 K.

Tatvina. Plačilnemu natakarku v železniški restavraciji na Jeseni-cah je neznan tat ukradel iz odpr-tega miznega predala, in sicer iz vrečke, kjer je imel večjo svoto denarja, dvesto kron v dveh sto-kronskih bankovcih.

Se ena tatvina. Na dan sv. Pe-tra in Pavla je prišel zgodaj zjutraj neki fant v gostilno Valentina Mraka iz Notranjih gor in je zahtel-val žganje. Ko je videl, da gostilni-čar še spi, je porabil to priložnost in je ukradel v sosednji sobi štiri-deset kron, na kar je izginil.

Lovska sreča. Ivan in Franc Rus iz Leskovca sta ustrelila te dni blizo Belih vod osemdeset kilogra-mov težko medvedko. Njena dva mladiča sta vjela živa.

Samomor. V Trsteniku se je obesil te dni posestnik Matija Rib-nikar na podstrešju svoje hiše. Vzrok samomora so najbrže žalost-ne rodbinske razmere.

Ljubljana.

— Hinavci! Priliznjenci! Prejeli smo: Pero mi sili v roko, da vsaj na ta način dam duška pisavi sobotnega »Slovenca«. Srd in ogorčenje se oprijema vsakega Slovenca, ki čita klerikalne izbruhe in laži preteklega tedna nad naprednjaki na Sloven-skem; pri tem pa se moramo vprašati, kdo daje »Slovencu« pravico, da slovenski narod spravlja v zvezo s tragičnim atentatom v Sa-rajevu. Ti velerimovci si dovoljujejo po atentatu na pok. nadvojdovo in njegovo soprogo tako podla očitanja na našo napredno javnost, da bi se morali proti temu vsi upreti. Da prav razumemo, zakaj gre pri celi stvari, moramo premotirati troje: Po eni strani se delajo ti velerimovci do dna duše patriotične in da bi se bolj prikupili na zgornj, slikajo v svojih žurnalnih naprednjake za veleizdajal-ce, za sokrivce na tragičnem sarajevskem atentatu itd. itd. Kdor bi dvomil nad Slovenci, da niso patri-otični, bi bil v veliki zmoti, kaj? prevečkrat je bila že prilika, poka-zati se take. Svojo domovino pa lju-bimo nad vse, zato se pa ne pustimo v jezikovnih vprašanjih prikrajša-vati. Slovenski renegati in naši vele-rimovci pa hočejo zatreti naš narodni čut in ponos. Ravno sedaj izrab-ljajo tragični dogodek, da se našu jejo nad nami. Dogodek v Sarajevu nam je napolnil dušo in srce z glo-boko žalostjo, ali vpiji nismo in hi-navca se nismo kazali. Marsikaj bi tudi mi lahko povedali o velerimski-tnjajh naših klerikalcev. Tolaži nas pa pri tem to, ker vidimo, da so v veliki zmoti, če mislijo, da bo njih propaganda imela uspeh. Srednji vek se ne povrne nikdar več. Dolžitev, da mi razširjamo »velesrbske« ideje, pa odločno odklanjamo in vemo, da pišete to samo zaradi tega, da bi se bolj prikupili vladi. Z eno besedo: Hinavci so klerikalci, kjer le nanese prilika! Po drugi strani hočejo pa nas velerimovci gospodarsko škodovati napredni obrti. Nekaj umetni bojkot bi radi napravili in uničili v prvi vrsti napredne časopise. Pri tem po-slu se jim zdi razširjanje lažnivih vesti najbolj važno in če kdo tega ne verjame naj prečita sobotnega »Slovenca«. Tam opozarja ta list vlado na nevarnost, ki jo imamo ba-je vsled izhajanja »Dneva« in sploši slovenskih naprednih časopisov, mi-sleč pri tem, kmalu bo prišel čas, ko bo vlada zavila vrat naprednemu časopisju. Oj, to bi bil »kšeft« za »Slovenca« in pa »Katoliško tiskar-no«. Kaj? Posebno piko imajo na »Dan« in pravijo, da je podkupljen. Gospodje: Dokaze! Dokaze! Tretja stran teh podlih laži ima pa namen: Utrditi S. L. S., da bo potem lažje še naprej zapravljala milijone, ki ji jih znosimo v največji meri mi, napredni davkoplačevalci. Zato so sedaj z vso silo butnili na dan z »velesrbsko propagando«, ki eksistira baje med nami — v Ljubljani. Oreh, ki so ga torej zagrešili klerikalci, ne more biti nikdar odpuščjen. Kdor še zana-prej pripada taki stranki, ki le ško-duje, pa ničesar dobrega ne stori ljudstvu, ni vreden, da nosi ime Slovenec.

Torek 7. julija
Sredo 8. julija
Četrtek 9. julija
Bučen smeh!

Nožica z zlato kačo

Velezabavna veseloigra v treh delih polna fine pikanterije.

KINO „IDEAL“.
Samo 3 dni! Bučen smeh!

— Slovenec pravi, da smo se obdali s stražo, ker smo imeli pred klerikalci slabo vest. Kakor da bi mi zapovedovali policiji. Policija je zavarovala našo tiskarno, ker je vedela za namene klerikalcev in je poboje preprečila.

— »Poslušat gremo, kako se bodo zopet lagali.« V nedeljo se je izrazil neki star kmečki mož proti gotovi osebi na vprašanje, kam gre, takole: V »Union« gremo poslušat, kako se nam bodo zopet lagali! Pa pravijo klerikalci: »Mi, ki imamo narod za seboj!« Ne, naroda nimate za seboj, ker drugače ne bi prišle omejenne besede iz ust poštenega kmečkega starčka. Mož vam je s tem povedal, nele, da je vse laž, kar ste govorili, ampak, da je tudi laž vse, kar hočete povedati. Tu imate nad seboj dvojno, grenko in zasluženo obsodbo.

— Državni poslanec S. L. S. in patriotska pleteta. Gospod urednik! Čisto resnice bi bili pisali, če bi poročali, da je ravno pred prihodom vlaka v tovarni lesnih izdelkov, ki je last kanonika Šiške v neposredni bližini železnice — koder je tisoče ljudstva hitelo na kolodvor — klicala tovarniška piščal delavce k delu, kar je izzvalo med ljudstvom veliko kritike. No vendar pustimo to, ker je to privatno (pardon klerikalno) podjetje. Se več pozornosti pa je vzbudilo, da se ni zdelo vredno niti drž. poslancu dr. Pogačniku, da bi na svojo hišo razobesil žalno zastavo. Mi, ki nas tam vodi dnevno, se nismo samo zgražali, ampak naravnost skandalizirali nad tem. Mogoče pa je hotel g. poslanec s tem pokazati svojim, tako za dinastijo unetim notranjskim volilcem, koga da so si izvolili za državnega poslanca, ako bi naprednjak ne imel zastave, bi bil takoj ogenj v strehi. — Opa-zovalec.

— Iz seje deželnega odbora kranjskega, dne 4. julija 1914. Absolvirani pravnik Stanko Masič se imenuje deželni konceptni praktikant. — Razna popravila v deželni muzeji se oddajo Valentinu Scagnettiju in Petru Zitniku. — Vrtar na kmetijski šoli na Grmu I. Valentinčič se definitivno nastavi v deželni službi. — Za prireditve tečaja za gozdarstvo v Kočevju za tamonje učitelje se dovoli podpora istotako za enak tečaj za kmetijske pestnike, ki se priredi na kmetijski šoli na Grmu. — Zgradba mostu čez Ljubljano na Selu se odda ponudniku Müller & Komp. — Dovolj se deželni banki, da dovoli mestni občini Ljubljanski 1.100.000 K posojila. — Za zgradbo hudournika Hotenka v občini Hoterdarica se dovoli deželni prispevek. — Izda se okrožnica na vsa županstva, da morajo razglasiti, cestnih odborov brezplačno objavljati, ker so županstva v cestnih zadevah po cestnem zakonu podrejena cestnim odborom. — Razveljavljajo sklep občinskega sveta Ljubljanskega glede zazidave trga Tabor. — Odobri se zamenjava sveta med mestno občino Ljubljansko in Souvanom radi regulacije Muzejskega trga. — Dovolijo se podpore gasilnim društvom: Podutik-Glince, Preska, Kropa, Koroška Bela, Motnik, Leše, Rateče, Idrija, Gor. Vrhopolje, Mavčiče, in Radovica. — Prihodnja seja deželnega odbora se vrši 18. avgusta ob 3. uri popoldne.

— Deseta brata. Leta 1900. rojeni Jože Knaflič iz Bleda je bil vslužben več mesecev pri nekem tukajšnjem kleparskem mojstru kot vajenec. Delo pa mu ni nič kaj dišalo, pobegnil je od svojega gospodarja in se je v tem času potikal po Golovcu in po okolici, dokler ga ni pretekli petek policija aretirala. Fant je med onim časom prenočeval pod milim krompirjem, kradel je češnje in pekel brebor. Zdal se bo moral naslajati ob ričetu. — Drugi deseti brat je neki 16letni mizarski in tesarški vajenec, ki je bil vslužben pri nekem tukajšnjem mojstru. Fant, ki se piše za Franceta Novaka je zapustil pred kakimi štirinajstimi dnevi svojo službo, peljal se je proti Litiji, toda čez dva dni se je vrnil nazaj in se je potikal brez posla po mestu. Prenočeval je na podih in v revnih hlevih ter se je živil od prodajanja kosti, kakor sam pravi! V petek zjutraj pa ga je stražnik aretiraril v nekem hlevu v Trnovem in ga je izročil radi vlačuganja tukajšnjemu okrajnemu sodišču.

— Tatinski gost. V soboto je policija aretirala v Komenskem ulici nekoga 48letnega čevljarkega pomočnika, ki je na sumu, da je ukradel v gotovi gostilni na sv. Petra česti neki tovarniški delavci 10 K.

— Sokol I. naznanja svojemu članstvu in Sokolstvu naklonjenemu občinstvu, da se vrši njegova prireditve, ki je bila nameravana za 5.

Julij, definitivno drugo nedeljo 19. Julija. Vsi odseki prično z nadaljevanjem pripravljanih del.

— Narodno Socialna Zveza v Ljubljani. V nedeljo dopoldne vršil se je v društvenih prostorih v Narodnem domu prvi sestanek nove »Podružnice za dvorski in kolizejski okraj v Ljubljani«. Številna udeležba članov je jasno pokazala, da imamo v Ljubljani dovolj narodnega delavstva, ki se zaveda pomena svoje narodne organizacije. Sklenilo se je, da se vršijo taki sestanki vsako prvo nedeljo v mesecu. Upamo pa, da pridejo prihodnjič tudi člani, ki so bili včeraj zadržani. Tovariši! Na delo, da bo naša podružnica, ki je bila prva ustanovljena, tudi v delovanju in uspehih prva. Dajmo podružnicam, ki nam sledijo, dober zgled.

— Slovenski Ilustrovani Tednik izide ta teden že v sredo 8. t. m. ter bo obsegal 20 strani in priobči celo vrsto slik o atentatu v Sarajevu, o prevozu krst v prestolonaslednika Fr. F. in njegove soproge po morju in o izkrcanju v Trstu, o sprevedu v Trstu na kolodvor, o pogrebnih svečanostih na Dunaju i. dr. Ta številka »Slov. Ilust. Tednika« bo zgodovinski dokument ter se bo dobila po tobakarnah, knjigarnah in na kolodvorih izvod po 22 vinarjev.

— Utonil bi bil. V nedeljo krog 8. ure zvečer je ginal Švelcov sin Jernej iz Zg. Šiške, konje kopat v tamošnji ribnik. Pridružil se mu je Fr. Šušteršič delavec pri Zbakarju, ter je tudi on zajahal enega konja. Ko pa prideta v ribnik, se vleče konj na katerem je bil Šušteršič v vodo, ter pokoplje jezdec po seboj. Bil vam je v smrtni nevarnosti, da vtone, kjer ni mogel več dihati, ne gibati se. Švelcov je odgnal konje iz vode, nekaj klerikalcev je pa ta prizor od strani opazovalo. Toda na pomoč mu ni hotel nobeden iti. Med njimi je bil tudi neki mogočnej, kateri se je izrazil: Ako bi duše ne imel, bi ga kar notri potlačil, ostali so se mu smejali. Bog mu je pa pravočasno poslal angela varha v osebi naprednjaka Iv. Krizaja št. 55 iz Zg. Šiške, kateri ga je z velikim naporom rešil gotove smrti. Potegnil ga je skoraj mrtvega na suho, nato sta ga pa nesla z nekim drugim naprednjakom na njegov dom. Vtopljenec je letos potrjen k vojakom in mora skrbeti še za svojo priletno mater, ter jo živiti. Tam mimo je šlo nekaj Ljubljancov, kateri so se zgražali nad klerikalci rekoč: ako bi bil bogat, bi ga gotovo rešili, ker je pa revež, ga pa pustijo da vtone. Kdo je tukaj usmiljeni Samaritan? Naprednjaki!

— Izvanredni občni zbor za druge gostilničarje, kavarnarje itd. v Ljubljani se vrši v četrtek dne 9. Julija 1914 ob 3. uri popoldne v vrt-nem salonu gostilne »pri Levu« Mar. Terezije cesta 16. Dnevni red: 1. Poročilo in sklepanje o ustanovitvi obrtna nadaljevalne strokovne šole za vajence gostilničarske in kavarnarske obrti. II. Raznoterosti.

— Atentat na zdravi razum je, če kupuje človek za svoj težko prisluženi denar slabo blago. Kajti slabo blago nikoli ni vredno denarja, ki se zanj izda, pa naj bo na videz morda tudi cenejši. Slovenske gospodinjke kupujejo zatorej, kadar rabijo kavni pridelatek, samo Kolinsko kavno primes, ker vedo, da je ona najboljša blago te vrste, obenem pa tudi edini res pristno domači izdelek. Kratko malo — Kolinska kavna primes se je vsem našim gospodinjam najbolj priljubila.

— Pravi Sioux-Indijanci v Ljubljani! Menda še niso bili nikdar pravi Indijanci na naših tleh. Neglede na to, da divji rdečkožci — junaki naše mladostne fantazije — izumirajo, ki bodo navzlic vsem prizadevanjem kmalu izginili, ima ameriška vlada še zakon, ki prepoveduje pod strogi kazni izselitev Indijancev. Ščititi hočejo male ostanke nekdanjega močnega plemena in že desetletja sem ni zapustil noben rdečkožec rezervatno ozemlje. Tembolj se je čuditi, če naznanja cirkus Charles tudi za Ljubljano kamor kmalo pride, prave Sioux-Indijance. Po velikih težavah in denarnih žrtvah je dosegel ravnatelj Charles izjemo, ki dovoljuje izselitev trumir pravih Sioux-Indijancev z nekaterimi poglavarji. Podati se je morala visoka garancija za varno vrnitev in se morajo redki rdečkožci po preteku enega leta na stroške ravnateljstva cirkusa vrniti domov. Dovoljenje, ki se je dobilo šele po 12 mesečnem trudu in le vsled znanstvenega značaja Charlesovega cirkusa, se more vsaki čas preklicati, če zvedo konsulat U. S. A. katerokoli pritožbo o svojih varovancih. V prvi vrsti morajo paziti ravnateljstvo cirkusa na alkohol. Vsi gostilničarji se svirajo pred prodajo

alkohola »Siouxem«, ker pozabijo ti po vžitju ognjene vode le preradi na elementarna pravila evropske kulture. Vzrok, da je privabilo ravnateljstvo cirkusa te Indijance, ni le obogatitje ogleda narodov, temveč za to, ker so »Sioux« najboljši jezdec sveta. V okvirju velike, nalašč za to priljene pantomime »Maščevalec prerije«, dajo s sodelovanjem pravih Mexikancev, traperjev, cow-boyev, cowgirljev itd. nazorno sliko prvotnih razmer v deželi farmerskih in indijanskih bojev, da doživimo prizore, ki se povzdignejo vsled sijajne opreme, vsled množice 200 sodelujočih in 100 konj, vsled krasnih svetilnih efektov in močnejših režijskih del do največje popolnosti. Požari, napadi, baleti, bitke, zasledovanja itd. tvorijo višek napetega dejanja, ki pomenijo v času ¼ ure le eno programno točko v preobilici senzacionalnih podajanj Charlesovega ogleda.

— Nožica z zlato kačo, sijajna veseloigra v treh dejanjih, ki se predvaja od danes naprej v kinematografu »Ideal« je od kraja do konca polna dovptja in fine pikanterije in povzroča velik smeh. Kaže nam pa tudi krasne naravne posnetke in zimske slike s tako plastiko, katero se le redkokada vidi. — Poleg tega je na sporedu še senzacionalna družabna drama v dveh delih »Za čast in ljubezen«. V sredo ob ½9. predstava z vojaško godbo.

Trst.

NOŽ IN VRAT.

Trst, 6. Julija.

Prepir in tepež nimata s pričujočim slučajem nobene zveze; dogodek je pojav, o katerem se ne piše vsak dan.

Zgodba se začne takole: v ulici della Guardia ima bolnišnica blagajna svojo ambulanco in dvorano za operacije. Tam leže delavci po operacijah dokler ne okrevajo. Življenje je v tem kraju kakor v okolici bolnišnice: kriki, zdihovanje, obupavanje in navsezadnje veselje. Kadar je treba ta kraj zapustiti, se razume. Mogoče je približno tako mislil tudi delavec Josip Vidali, 32letni možakar, stanujoč v ulici A. Coccia št. 13. Toda Vidali ni bil vesel zdravja ampak smrti. V nedeljo je pretekle tri dni, odkar so Vidali operirali. Vidali je namreč ponesrečen. Operacija je uspela izborna, Vidali se je od dne do dne obračalo na bolje, in bolniška blagajna je bila vesela, da bo — če pojde tako naprej — izdatkov za Vidali prav kmalu konec. Pa se je ukanila.

Delavec Vidali pa je mislil ravno obratno. In ker je eden obračal, je drugi obrnil.

V nedeljo je bolniška strežnica, ki je imela v ambulanci službo, šla skozi dvorani v kateri leže bolniki, ki so bili pred kratkim operirani. Tiho je šla skozi sobo. Že je mislila dvorano zapustiti, kar se prikaže izpod neke odeje

krvava glava.

»To pa ni kar tako«, je pomislila strežnica in stopila k postelji. Krč ji prizanesi; krvava ni bila le glava, temveč tudi postelj in tla. Na tleh je bila cela mlakuža krvi.

Strežnica je stresla Vidali. Enkrat, dvakrat, trikrat. Nič. »Pa vendar ni izkrvavel?« se je vprašala. Gledala je, odkod mu je pri-tekla kri.

Ko je hodila okoli postelje je nenadoma zagledala na tleh krvav nož.

V istem hipu je zapazila na Vidalijevem vratu par centimetrov dolgo in globoko rano. Ker je spoznala, da z dogodom ni šale, je brzo telefonirala po zdravniško postajo. Kmalu se je pripeljal z avtomobilom zdravnik, ki je ranjenca obvezal za prvo silo. Naložili so ga na avtomobil in ga polagoma prepeljali v četrti oddelek bolnišnice.

Vidali se je torej hotel usmrtiti. Če je pri svojem početju zgubil pogum ali zavest, o tem poročila molče! Tako tudi o vzroku poskušene samomora.

Iz Trsta v Barkovlje. V soboto zvečer sta povabila voznika F. Golob in J. Štataker neko 15letno dekletko s seboj na sprehod. Šli so v Barkovlje med medenimi ponudbami in zlatimi obljubami. Nič. Dekle se ni dalo pregovoriti. Ko sta voznika videla, da ne bo košnje, sta jo potisnila na cesto, po kateri je prišel neki avtomobilist, ki je dekleta pobral in ga peljal na bližnji komisariat. Dekle je tam povedalo, da sta jo hotela imenovana individija posiliti; ko sta pa videla, da se ne da pregovoriti, sta jo baje vrgla na cesto. Aretiranca pravita, da nista vedela, s kom ima-

ta oprávka Menda ne... Zato se tolažita v luknji.

Oni De Angelis, o katerem smo pisali, da je ponesrečen v Sežani, v vili Scaramanga, je za težkim poškodbami umrl v tržaški bolnišnici v soboto zjutraj.

Pretep. Nedelja popoldan ob peti uri. V neki šentjakovski gostilni igra delavec Andrej Furlan z nekaterimi drugovi karte. Sprva dobiva on, potem se sreča obrne. Karte so slabe, vino je močno. Furlan plje. Tovariši tudi. Ko je igra končana, začne sporekanje radi plačila. Pade par hudih besed. Furlan noče plačati. Pesti se merijo. Po glavi. Kri. Furlan zbeži. Hoče na zdravniško postajo. Njegova pot konča v bolnišnici.

PADEC Z OKNA.

Trst, 6. Julija.

Danes zjutraj je opazil vrtnar tuk. sirotišnice na vrtu otroka, ki je ležal v krvi na tleh. V dečku je vrtnar spoznal 15letnega N. Reichstädterja, ki je že več let služil v Kocjančičevi mirodinici v ulici Foscolo. Reichstädterja so prenesli v bolnišnico, kjer so zdravniki dognali, da si je R. zlomil obe roki in se tudi drugače, posebno na obrazu in kole-nih močno poškodoval.

Sprejeli so ga v četrti oddelek. Po preiskavi so dognali, da je fant, truden od dela, zaspal na oknu in padel od tam na vrt.

Najnovejša brzojavna in telefonska poročila.

POBESNELOST HRVATSKIH FRANKOVCEV.

Ostudni kravali v saboru.

Zagreb, 6. Julija. V današnji seji je prišlo zopet do ostudnih kravalov, ki jih je priredila klerikalna ljudska stranka frankovcev. Takoj po otvoritvi seje so začeli frankovci zmerjati, vpiti, posovati Srbe in koalicijo in predsedništvo: »Morilci, pak-kaža in podobne surovosti. Morilci, lumpje, izdajalci, najbolje bi bilo, da bi vas svinje požrle, na vaših rokah je kri nadvojvode; to so bile še največje spodobnosti, ki so curile iz frankovskih ust. Dr. Frank je rjovel na predsedništvo: »Kie imate bom-

FRAN MALIS,
diplomiran krojač.

Trst. - Ulica Tor S. Piero 4 - Trst
Podružnica: Nabrežina 99.

be, vi morilec na predsedniški mizli? Pobesnelost frankovcev je trajala tako dolgo, da so morali seje prekiniti. (Ali je bil tudi to hipen izliv nelazmerne pletete? Frankovce namreč je to jezi, da se na Hrvatskem vlada brez njih in da se hrvatska vlada za nje ne zmeni, temveč dela roko v roki s srbohrvatsko koalicijo. Od tod klerikalno judovsko »ogorčenje«.)

Ko je bila seja zopet odprta so zopet začeli. Na predsedništvu: »Vi ste tudi morilec, udeležen na zaroti, vi ogrski (aha!) srbski lakaj (aha!) Vi ogrski stipendist (radi tega pa tako »ogorčenje«.) Seja je morala biti zopet prekinjena in ko je bila vnovič odprta je bil podan predlog, da naj se poslanci Frank, Horvat in Zatluka izključijo od 15 sej. Vučević, Predlog naj se izključita od 30 sej, drugim poslancem naj se za njihovo divjaštvo da najstrožji ukor. Kljub velikanskim škandalom frankovcev je bil predlog sprejet proti glasovom frankovcev. Starčevićancev in selske stranke. Vsepo-danski seji je bil zapisnik verificiran in druga seja določena na jutrajšni dan.

ALBANSKA ZADEVA.

Rim, 6. Julija. Po poročilih iz Drača je gotovo, da se bo usoda kneza Wieda odločila še ta teden. Če se knezu ne posreči ustvariti ugodnejšega položaja, bo zapustil Albanijo in se podal v Berlin, ker je že popolnoma ob ves denar in ob veselje. V Rimu za trdno pričakuje, da pojde. Za njim bo mednarodna kontrolna komisija prevzela vlado.

SMOLA S PROSTOVOLJCI.

Berlin, 6. Julija. Nabiranje prostovoljcev bo vlada ravno tako prepovedala, kakor se je to zgodilo na Dunaju. Kakor hitro bo začel »urad« delovati, bo takoj razpuščen.

APANAŽA OTROKOM POKOJNE PRESTOLONASLEDNIŠKE DVO-JICE.

Dunaj, 6. Julija. »Zelt« poroča, da bo apanaža za otroke prestolona-sledniške dvojice znašala za vsacega 100.000 K.

„SLOVENSKI ILUSTROVANI TEDNIK“

izide ta teden že v sredo 8. Julija, ter bo obsegal 20 strani in priobči

mnogo slik,

ki so posnete po posebnih fotografijah iz Sarajeva, Trsta, Ljubljane, Dunaja itd.

Med drugim priobči sledeče: slovesni sprejem prestolonaslednika Fran Ferdinanda in njegove soproge kneginje Zofije Hohenberške v Sarajevu:

pred 1. atentatom,
na magistratu po 1. atentatu,
Smrtno ranjena po 2. atentatu peljejo v konak.
Aretacija atentatorjev Čambriča in Principa;
Demonstracije in opustošena poslopja v Sarajevu.
Mrtvaški spreved iz Sarajeva.
Prevoz krst po morju in izkrcanje v Trstu. (5 slik.)
Spreved po Trstu na kolodvor.
Dvorni vlak s krstama v Borovnici.
Civilni in vojaški dostojanstveniki pri dvornem vlaku na kolodvoru v Ljubljani, kjer je škof Jeglič blagoslovil krsti. (3 slike.)
Spreved s kolodvora v cerkev na Dunaju.
Rakvi na mrtvaškem odru in častna straža v cerkvi.

Ta številka »Slov. Ilustrov. Tednika« priobči tudi pregleden popis pogrebnih svečanosti od Sarajeva po morju in železnici na Dunaj in v Arnstetten bo torej zgodovinski dokument ter se dobiva po tobakarnah, knjigarnah in na kolodvorih izvod za samo 22 vin.

Danes in naslednje dni.

Prenos trupel Nj. c. in kr. Vis. prejasnega nadv. Franc Ferdinanda in Nj. Vis. svetle gospe vojv. Hohenberg y Trstu in pogrebne svečanosti na Dunaju.

Kino Ideal.

AVDIJENCE.

Dunaj, 6. julija. Danes dopoldne je sprejel cesar v avdienci grofa Berchtolda in popoldne Bilinskega. Jutri bo skupni ministrski svet, ki se bo pečal s položajem, ki je nastal s sarajevsko tragedijo.

NIČ SPREMENBE.

Dunaj, 6. julija. »Zeit« poroča iz kompetentnega vira, da se ne bo kurs v Bosni prav nič izpreminjal. Tudi ne more biti o kakšni diplomatski akciji v Belgradu govora.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglašitvah ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Samostojna, 29 let stara ločena ženska z 9letno hčerko išče primerne službe. Gre tudi za samostojno voditeljico kake trgovine, ali trafike na deželi. Položi lahko nekaj tisočakov kavcije. Ponudbe na Anončno ekspedicijo v Ljubljani pod šifro »Stalna služba«.

Konfekcijska trgovina A. Lukič, Ljubljana, Pred škofijo 19. sprejme prodajalko. Izurjene v konfekcijski stroki imajo prednost. 641—3

Lokal za gostilno se išče v Ljubljani. Ponudbe »Anončni ekspediciji«.

Iščem agente za Trst, Istro, Dalmacijo, Tirolsko, Goriško, Avstrijo, za prodajo srečk in premijskih listov na obroke, dobre provizije. Commerciale 11, I., od 9. zjutraj do 1. ure popoldne. Eugenio Buchetti.

Stanovanje s 3 sobami in vrtom se odda za avgust. Naslov v »Anončni ekspediciji« v Ljubljani.

Prostovoljna dražba. V četrtek 9. julija t. l. ob 9. dopoldne se bo na Marije Terezije cesti št. 10 III. nadstropje prodajala na prostovoljni dražbi hišna oprava, moška obleka in razne knjige.

Trst!

Lepe sobe z 2 posteljama od K 4— naprej, dunajska kuhinja, kosilo 70 vinarjev, 3 minute oddaljen od kolodvora

Hotel Abbazia, Trst.

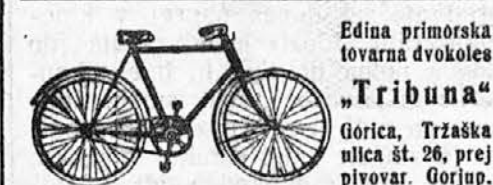
Pošljite naročnino, ako je še niste!

Proda se skoro nov Necarsulm motor

3 1/2 HP, z 2 prestavama. Odda se event. tudi na obroke. Natančneje pri Premerl & Jančar, tovarna oljnatih barv.

Lahka, dobra in stalna služba

za na dom za obojni spol že od 14 let naprej. Znanost lahka, stroški majhni, zjamčen zaslužek 40—50 kron na mesec. Zatevajte pojasnila s 5 vin. znamko J. P. galerijska & izrezljarska trg. Hodoše Ptuj.

Velika eksportna zaloga dvokoles, živalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrionov itd. itd.

F. Batjel
Gorica, Stalna ulica št. 2—4.
Prodaja na obroke. Ceniki franko.

Spretnega krojaškega pomočnika delovodjo

samo za boljša in salonska dela s prav dobro plačo in trajnim mestom sprejme takoj krojaški mojster

Fran Kraigher, Gosposka ul. 5.

Išče se za takoj potnik

potnik, kateri je privatnih strankah že uveden, za prodajo že dobro upeljanega predmeta in kateri je povsod neobhodno potreben. Tudi dame lahko to zastopstvo prevzamejo.

Ponudbe pod »Priden« na »Anončno ekspedicijo« Hočevar, Ljubljana.

Pozor!

Vzame se v najem trgovina z mešanim blagom ali lokal za isto v mestu ali kakšnem prometnem kraju na deželi.

Imetniki istih naj vpošljejo ponudbe oziroma naslove na »Anončno ekspedicijo« Josip Hočevar pod naslovom »Sava« 800.

Posestvo

z lepim poslopjem, 20 minut od industrijskega kraja Borovlje, 13 orolov zemlje, vsa krma na polju, 8 glav goveje živine, ki dajejo vsaki dan za 4 do 5 kron mleka, 2 stroja, gnoj, drva, z vsemi poljskimi pridelki za K 14.200, — takoj za prevzeti. Denarja je treba polovico. Ponudbe na »Anončno ekspedicijo« J. Hočevar, Ljubljana.

1914. Slovenski vsesokolski zlet. 1914.

Vseh vrst blago za kraj članov in članic Sokola, kakor tudi za naraščaj, dalje vse v to svrhu spadajoče potrebščine: čepice, srajce, telovadni jopiči, hlače in čevlji, našivi itd. se dobijo natanko po predpisih slovenske in češke sokolske zveze pri tvrdki

A. & E. Skaberné, Ljubljana, Mestni trg 10
obstoji od leta 1883.

Prodajalko z dežele

ki se je ravno izučila, sprejme špecerijska in delikatesna trgovina v Ljubljani. Hrana in stanovanje v hiši, plača začetno primerna, pozneje boljša. — Nastop takoj.

Naslov pove »Prva anončna ekspedicija«.

Slovenci!

Kupujte in zahtevajte povsod edino-le

Ciril-Metodove

Priznane najboljše!

Dobijo se povsod!

vžigalice!!

Glavna zaloga ri IVAN PERDAN-u v Ljubljani.

Samo kratek čas!

NOVO! GRAND HIPPODROM NOBLESSE. NOVO!

Usojam si cenj. p. n. občinstvu naznanjati,

da sem s svojim hipodromom prve vrste došel v Ljubljano, v Lattermannov drevored in ga otvoril v nedeljo popoldne ob 2. uri.

Vsak dan velika jahalna razveseljevanja za dame, gospode in otroke ob koncertu. Cele ure zabave za gledalce, ker je vedno kaj za smeh. — Lastna godba. — Restavracija.

Vljudno vabi

KORNEL KABATH.

Radi minule = sezone = prodaja

letno obleko

za dame in gospode

po okasijski ceni.

Agleško skladišče oblek

O. Bernatovič,

Mestni trg 5-6.

„BALKAN“

Trgovska, spedijska in komisijska del. družba
Podružnica: Ljubljana, Dunajska cesta 33 — Telefon št. 100.
(Centrala: TRST)

mednarodna spedijska, spedijska in zavarovalna vsake vrste, prevažanje blaga, skladišča, kleti, Prosta skladišča za redni in izredni promet. Najmodernejše opremljeno podjetje za selitve in prevažanje pohištva v mestu in na vse strani z patentiranimi pohištvenimi vozili. Shranjevanje pohištva in blaga v suhih posebnih skladiščih. Omotacije itd.

Spedijski urad, generalni zastopnik prodaja vseh vrst listov: »Dalmatije« delniške parobrodne družbe v Trstu, brzovozne proge Trst-Benotke in obratno ter Trst-Ancona parobrodne družbe D. Tripcevih & Co, Trst Avstrijskega Lloyd Lloyd-Cunard-Line za I. in II. razred. Naročila sprejema tudi blagovni oddelček »Jadranske banke«.

Zmerne cene.

Točna postrežba.

Konfekcija

: za moške, ženske in otroke :

v veliki izbiri po zanesljivih in stalnih cenah v podružni trgovini

tvrdke R. MIKLAUC

„Pri Škofu“

Ljubljana — Pred škofijo št. 3. — Medena ulica.

: Poseben oddelček v prvem nadstropju

Cenik na zahtevo brezplačno in poštuno prosto.

Sprejema zavarovanja človeške življenja po najrazglednejši kombinaciji pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Rezervni fond K 55.461.432,56. — Izplačane odškodnine in izplačila K 128.287.668,77.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Vsa pojasnila daje

čigar pisarne so v lastni bančni hiši

Po velikosti druge vzajemne zavarovalnice naše države z vseslovensko-slovensko upravo.

Gospodskaja ulica št. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Bosor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte.